

Analýza transformace Brněnského kulturního centra

Zpracoval Martin Bernátek, iniciativa Brno kulturní.

[Verze 25. 3. 2012, 15.h]

V srpnu 2011 nabyla platnosti změna názvů i účelu Brněnského kulturního centra (BKC), příspěvkové organizace zřizované Statutárním městem Brnem. Nově působí jako Turistické informační centrum města Brna (TIC). Od ledna 2012 tuto instituci neřídí Odbor kultury Magistrátu města Brna (MMB), ale Kancelář primátora města Brna.

V současnosti dochází k omezování kulturní činnosti této organizace, mediální rozruch vyvolalo ukončení provozu kina SCALA i filmového klubu v Sále Břetislava Bakaly spojené s propouštěním zaměstnanců či jejich dobrovolným odchodem. Značné znepokojení mezi odbornou i širokou veřejností také vyvolal silný důraz na podporu turismu v dokončovaném Programu rozvoje kultury města Brna. Vedení TIC zdůvodňuje tyto změny ve své činnosti a důraz na turismus prostě: došlo ke změně účelu organizace, a tudíž je třeba reorganizovat její činnost. Zároveň politické vedení města hodlá posilovat obraz Brna jako atraktivní turistické destinace, a tím i místa atraktivního pro investory.

Příčinou problémů je samotná transformace BKC na TIC. Zdůvodňovat omezování kulturních aktivit – například na úkor cestovního ruchu – změnou hlavního účelu instituce, je zavádějící. Nelze zaměňovat příčinu s důsledkem. Cílem tohoto textu je proto představit okolnosti této změny zejména z hlediska kulturní politiky a rozvoje kultury ve městě Brně.

Historie vztahů BKC a TIC:

Dne 12. 10. 2004 rozhodlo Zastupitelstvo města Brna (ZMB) o zřízení BKC. Vzniklo přejmenováním Kulturního a informačního centra města Brna (KIC). Informační činnost KIC byla vyčleněna do nově zřízené příspěvkové organizace Turistické informační centrum města Brna (TIC). Rozhodnutí nabylo platnosti 1. 1. 2005.

Dne 9. 10. 2007, schválilo ZMB sloučení BKC a TIC s nástupnickou organizací BKC (a zánikem TIC) s účinností 1. 1. 2008.¹

Dne 21. 6. 2011 Zastupitelstvo na doporučení Rady města Brna (RMB)² schválilo změnu názvu BKC na TIC, předání nemovitého majetku, a změnu znění zřizovací listiny s účinností od 1. 8. 2011.³

Transformace BKC na TIC zahrnovala související změny:

- a) změnu názvu a změnu ředitelky,
- b) změnu řídicího útvaru a předání movitého majetku,
- c) změnu znění zřizovací listiny, tj. hlavního účelu a předmětu činnosti.

¹ http://www.kultura-brno.cz/sites/default/files/poskytovani_informaci/zrizovaci_listina_TIC_mesta_Brna_01-08-2011.pdf

² http://dokumenty.brno.cz/main/dokumenty/nahled.php?pla=1&cislo=1930&cislo1=&soubor=/main/dokumenty/rmb/20110621-rmbR6_30.htm

³ http://dokumenty.brno.cz/main/dokumenty/nahled.php?pla=1&cislo=1936&cislo1=&soubor=/main/dokumenty/zmb/20110621-zmbZ6_7u.htm

Ad a) Změna vedení BKC

(17. 5. 2011 Zastupitelstvo města Brna (ZMB) souhlasí s vykrytím ztráty BKC ve výši 2,5 mil. Kč ze zlepšeného výsledku organizace v dalších obdobích.)⁴

Dosavadní ředitelka instituce Monika Šimková 2. 6. 2011 „nečekaně rezignuje“ (Deník, 7. 6. 2011), primátor Onderka (ČSSD) obratem zveřejňuje záměr změny názvu a zaměření BKC na TIC.⁵ RMB dne 8. 6. pověřuje vedením zástupkyni BKC a vedoucí střediska Turistické informační centrum Petru Kačírkovou (ČSSD).⁶ Ta má od 9. 5. zároveň 0,75 úvazek odborné koordinátorky v projektu Program rozvoje kultury města Brna a jeho evaluace.

RMB 28. 6. vyhlašuje výběrové řízení na vedoucí BKC, resp. TIC. Výběrová komise je složena z politického vedení města, pracovníků magistrátu a ředitelky Centrály cestovního ruchu – Jižní Morava.⁷ Ředitelkou TIC je ze čtyř uchazečů ve dvoukolovém výběrovém řízení vybrána Petra Kačírková, jmenována je 28. 8. na dobu neurčitou, s hodnocením obvykle po pěti letech, s platností od 1. 9. 2011. Svě nejbližší kroky naznačuje takto: „*Reorganizujeme naši vnitřní strukturu tak, že právě na turistický ruch budeme klást největší důraz. Samozřejmě nám zůstanou i kina či galerie, ale budou upozaděné.*“⁸

Závěr A: Změna BKC na TIC byla zveřejněna náhle, výběrové řízení na vedoucí pozici nebylo obsazeno dostatečným počtem nestranných odborníků, vzhledem ke stranické příslušnosti kandidátky a složení komise je na místě pochybnost o politické nepodjatosti výběrové komise.

Ke změně BKC na TIC došlo v procesu přípravy projektu Program rozvoje kultury města Brna. BKC bylo původně vedeno mezi partnery majícími spolupracovat na vytvoření návrhu celkové vize rozvoje kultury v Brně. Vedoucí této organizace z pozice zaměstnané odborné koordinátorky mohla rozhodovat nad rámec možností a pravomocí ostatních partnerů, a v důsledku mohla ovlivnit podobu dokumentu ve prospěch vlastní instituce a směrem k jejím cílům.

⁴ http://dokumenty.brno.cz/main/dokumenty/nahled.php?pla=1&cislo=1920&cislo1=&soubor=/main/dokumenty/zmb/20110517-zmbZ6_6u.htm

⁵ http://brnensky.denik.cz/zpravy_region/brnenske-kulturni-centrum-zmeni-reditelku-i-nazev.html

Monika Šimková zůstává zaměstnankyní TIC do února 2012.

⁶ http://dokumenty.brno.cz/main/dokumenty/nahled.php?pla=1&cislo=1926&cislo1=&soubor=/main/dokumenty/rmb/20110608-rmbR6_28.htm

⁷ Složení komise: Roman Onderka (ČSSD, primátor, předseda komise), Jana Bohuňovská - náměstkyně primátora (ODS), Stanislav Michalík - předseda Komise RMB pro kulturu (ODS), Jiří Oliva - člen RMB, předseda Marketingové rady města (ČSSD), Zuzana Vojtová - ředitelka Centrály cestovního ruchu - Jižní Morava, Vladimír Adam - vedoucí Úseku sociálně-kulturního MMB, Milan Kohout - vedoucí Kanceláře primátora města Brna, Viera Rusinková - pověřena zastupováním vedoucího Odboru kultury MMB, Bohuslava Zámečnicková - vedoucí Personálního oddělení MMB, Jarmila Daxnerová Kvapilová - psycholog, hlas poradní.

http://dokumenty.brno.cz/main/dokumenty/nahled.php?pla=1&cislo=1940&cislo1=&soubor=/main/dokumenty/rmb/20110728-rmbR6_31.htm

⁸ <http://www.modernibrno.cz/aktualita.htm?aktualita=19963>

Ad b) Zařazení TIC pod Kancelář primátora města Brna

Ještě před schválením změny BKC na TIC a vypsáním výběrového řízení na vedení instituce byla připravena její reorganizace pod působnost Kanceláře primátora města Brna.⁹

21. 6. 2011 byli vedoucí Odboru kultury MMB Viera Rusinková a vedoucí kanceláře primátora města Brna Milan Kohout s organizačním odborem MMB - v případě schválení změny BKC - pověřeni zajištěním úprav a aktualizací Organizačního řádu MMB a jiných dotčených dokumentů tak, aby TIC spadalo do působnosti Kanceláře primátora s účinností od 1. 1. 2012.

Vedoucí odboru kultury má zajistit změny v obchodním rejstříku a registru živnostenského podnikání a zahájit kroky k reorganizaci TIC pod působnost Kancelář primátora města Brna s účinností od 1.1. 2012.¹⁰ TIC jsou do správy předány podzemní nebytové prostory v objektu č. 331 na Zelném trhu 13.

Celkově Kancelář primátora vynakládá na cestovní ruch 38, 221 mil. Kč. Tyto náklady mj. kryjí provozní náklady na TIC (32, 001 mil Kč), Centrálu cestovního ruchu – Jižní Morava, Veletrhy cestovního ruchu (1, 2 mil Kč) a projekt Brno – město uprostřed Evropy (3 mil). Pod Kancelář primátora byla rovněž převedena dotace 500 tis. Kč na Festival zábavy pod hrady Špilberk a Veverčí a přehlídky ohňostrojů IGNIS BRUNENSIS společnosti SNIP&CO, s. r. o.

Protože byl provozní příspěvek TIC na roky 2012 a 2013 snížen o 20% - z 40,494 mil. Kč na 32,001 mil. Kč, měl být dopad sníženého provozního příspěvku dle návrhu rozpočtu města na rok 2012 eliminován úsporou osobních nákladů, ukončením provozu kina SCALA a úsporami ostatních služeb.

Zároveň TIC z Kanceláře primátora získal účelové příspěvky a transfery na rok 2012 ve výši 7, 062 mil. na pokrytí údržby tabulí, směrniců a panelů turistické trasy, průvodce po brněnských kostelích, provoz objektu Radnická 2, provoz turistického minibusu a Festival Divadelní svět Brno.

Závěr B: Vyčleněním TIC z řízení Odboru kultury a zahrnutím do rozpočtové položky „cestovní ruch“ se partnerskou institucí projektu Program rozvoje kultury města Brna stává organizace působící mimo specificky kulturní pole.

Výsledný rozpočet TIC není omezen o 20%, nýbrž je těchto přibližně 20% pouze použito na jiný účel. Úspory, kterých mělo být, resp. bylo dosaženo omezením osobních nákladů, ukončením provozu kina atd., byly kompenzovány, resp. přesunuty na provoz turistického minibusu, festivalu Divadelní svět Brno apod.

⁹ http://dokumenty.brno.cz/main/dokumenty/nahled.php?pla=1&cislo=1930&cislo1=&soubor=/main/dokumenty/rmb/20110621-rmbR6_30.htm

¹⁰ http://dokumenty.brno.cz/main/dokumenty/nahled.php?pla=1&cislo=1930&cislo1=&soubor=/main/dokumenty/rmb/20110621-rmbR6_30.htm

Ad c) Porovnání hlavního účelu a předmětu činnosti ve zřizovacích listinách BKC a TIC

Přeškrtnutím a podtržením značím vyjmuté či přeskupené pasáže, modře zvýrazňuji nové formulace věcných změn. Neznačím dílčí změny spojek, interpunkčních znamének či tvarů sloves.

C 1. Porovnání hlavního účelu instituce

[BKC]

1. Hlavním účelem příspěvkové organizace je poskytování služeb veřejnosti v oblasti kultury a cestovního ruchu, zejména pořádání a organizování kulturních, výchovných, společenských a vzdělávacích akcí a péče o rozvoj cestovního ruchu v Brně a o rozvoj tuzemských a zahraničních styků s cestovním ruchem souvisejících.

[TIC]

1. Hlavním účelem příspěvkové organizace je poskytování služeb veřejnosti v oblasti cestovního ruchu, zejména péče o rozvoj cestovního ruchu v Brně, jakož i poskytování služeb veřejnosti v oblasti kultury, zejména pořádání a organizování kulturních, výchovných, společenských a vzdělávacích akcí podporujících aktivity v oblasti cestovního ruchu a o rozvoj tuzemských a zahraničních styků s cestovním ruchem souvisejících.

Závěr C1: Změnou hlavního účelu instituce nedošlo jen k prosté záměně priorit v původně souřadném spojení "oblast kultury a cestovního ruchu", ale k

- podřízení poskytování kulturních služeb tomu, aby podporovaly cestovní ruch,
- omezení služeb veřejnosti v obou oblastech. Oblast kulturních služeb byla zbavena autonomie, oblast cestovního ruchu byla omezena o rozvoj zahraničních styků a naopak zaměřena na Brno.

C 2. Porovnání předmětu činnosti

[BKC]

A. Pořádání a organizování kulturních, výchovných, společenských a vzdělávacích akcí pro nejširší brněnskou i mimobrněnskou veřejnost s důrazem na akce pořádané pro děti a mládež, zdravotně postižené občany a národnostní menšiny.

[TIC]

I. Pořádá a organizuje kulturní, výchovné, společenské a vzdělávací a jiné akce pro nejširší brněnskou i mimobrněnskou veřejnost s důrazem na akce pořádané pro děti a mládež, zdravotně postižené občany a národnostní menšiny napomáhající rozvoji cestovního ruchu.

[BKC]

B. Pořádání a organizování místních, regionálních a mezinárodních přehlídek, soutěží a festivalů v oblasti zájmových i profesionálních aktivit z nejrůznějších uměleckých oborů.

[TIC]

J. Pořádá a organizuje místní, regionální a mezinárodní festivaly přehlídky a soutěže, festivaly v oblasti zájmových i profesionálních aktivit z nejrůznějších uměleckých oborů.

[BKC, beze změny, u TIC bod K]

C. Pořádání audiovizuálních představení.

[BKC, beze změny, u TIC bod L]

D. Provozování kin včetně pořádání filmových přehlídek a festivalů.

[BKC]

E. Provozování brněnského podzemí určeného pro turistické a společensko kulturní využití a průvodcovská činnost v těchto prostorách, včetně kvalifikační přípravy a doškolování průvodců pro brněnské podzemí.

[TIC]

E. Provozování části brněnského podzemí určeného pro turistické a společensko kulturní využití a průvodcovská činnost v těchto prostorách, včetně kvalifikační přípravy a doškolování průvodců pro brněnské podzemí.

[BKC, beze změny, u TIC bod M]

F. Poskytování zprostředkovatelských služeb v oblasti kultury za účelem zajišťování kulturních představení v tuzemsku i v zahraničí, s cílem prezentace české umělecké tvorby v zahraničí a zahraniční tvorby v tuzemsku, s důrazem na kulturní výměny mezi partnerskými městy.

[BKC, beze změny, u TIC bod N]

G. Organizace a pořádání výstav v tuzemsku i v zahraničí.

[BKC]

H. Reklamní činnost a marketing včetně zajišťování reklamních audionosičů a videonosičů pro akce a činnosti zajišťované vlastní organizací, pro akce a činnosti zajišťované ostatními příspěvkovými organizacemi zřízenými statutární městem Brnem v oblasti kultury a pro akce pořádané či dotované zřizovatelem nebo pořádané pod záštitou zřizovatele.

[TIC, sloučeno s bodem BKC S]

O. Zabezpečuje Reklamní činnost a marketing k naplnění účelu a předmětu činnosti příspěvkové organizace, včetně včetně pořizování, vydávání, rozšiřování a prodeje propagačních materiálů a propagačních předmětů všech druhů týkajících se statutárního města Brna a pro jeho potřeby ~~zajišťování reklamních audionosičů a videonosičů pro~~ akce a činnosti zajišťované vlastní příspěvkovou organizací, pro akce a činnosti zajišťované ostatními příspěvkovými organizacemi zřízenými statutární městem Brnem v oblasti kultury a pro akce pořádané či dotované zřizovatelem statutárním městem Brnem nebo pořádané pod záštitou zřizovatele představitelů statutárního města Brna.

[BKC]

I. Vydavatelská a nakladatelská činnost k naplnění účelu a předmětu činnosti příspěvkové organizace, případně i za účelem naplnění hlavního účelu a předmětu činnosti ostatních příspěvkových organizací zřizovaných statutárním městem Brnem v oblasti kultury, a pro zřizovatele - vydávání publikací a periodik a jejich prodej.

[TIC, částečně spojený s body BKC H a O]

P. ~~Vydavatelská a nakladatelská činnost~~ Vydává, rozšiřuje a prodává periodický tisk, neperiodické publikace a jiné tiskoviny, dále vyrábí, rozšiřuje a prodává zvukové a zvukově obrazové záznamy na všech druzích nosičů k naplnění účelu a předmětu činnosti příspěvkové organizace tykajících se statutárního města Brna a pro jeho potřebu, akcí a činností zajišťovaných příspěvkovou organizací, případně i za účelem naplnění hlavního účelu a předmětu činnosti ostatních příspěvkových organizací zřízenými statutárním městem Brnem ~~v oblasti kultury~~, akcí pořádaných či dotovaných statutárním městem Brnem nebo pořádaných pod záštitou představitelů statutárního města Brna.

[BKC]

J. Předprodej vstupenek pro akce zajišťované příspěvkovou organizací, případně i ostatními příspěvkovými organizacemi zřizovanými statutárním městem Brnem v oblasti kultury a akce pořádané zřizovatelem.

[TIC]

Q. Realizuje Předprodej vstupenek pro akce zajišťované příspěvkovou organizací, případně i ostatními příspěvkovými organizacemi zřizovanými statutárním městem Brnem v oblasti kultury a akce pořádané ~~zřizovatelem~~ statutárním městem Brnem.

[BKC]

K. Poskytování všeobecných informací o městě Brně fyzickým i právnickým osobám.

[TIC]

C. Poskytuje všeobecné informace o ~~městě Brně~~ turistické oblasti Brno a okolí fyzickým a právnickým osobám.

[BKC]

L. Pomoc fyzickým a právnickým osobám v orientaci a při zajišťování potřebných služeb (ubytování, rezervace, vstupenky, průvodcovské služby ad.)

[TIC]

D. Pomáhá fyzickým a právnickým osobám v orientaci a při zajišťování potřebných služeb (ubytování, rezervace, vstupenky, průvodcovské služby apod.) a vytváří produkty cestovního ruchu.

[BKC]

M. Rozvoj cestovního ruchu, zprostředkování tuzemských a zahraničních styků.

[TIC]

A. Vykonalá činnosti rozvíjející cestovní ruchu, a realizuje aktivity definované aktuálními

~~konceptními dokumenty pro oblast cestovního ruchu, zprostředkování tuzemských a zahraničních styků.~~

[BKC]

N. Vytváření sítě informačních středisek v návaznosti na informační soustavy Magistrátu.

[TIC]

B. Vytváří a provozuje síť informačních středisek v návaznosti na informační soustavy Magistrátu ve městě Brně a spravuje turistickou trasu městem Brnem (směrníky a turistické informační panely v centru Brna a jeho nejbližším okolí).

[BKC, sloučeno pod TIC P]

~~O. Vydávání publikací, periodik a dalších tiskovin na podporu cestovního ruchu.~~

[BKC]

P. Zajištění propagace města v časopisech, publikacích a prostřednictvím elektronických médií.

[TIC]

F. Zajišťuje propagaci statutárního města Brna v časopisech tiskovinách, publikacích a prostřednictvím elektronických médií.

[BKC]

Q. Zajišťuje zastoupení města v regionálních a nadregionálních subjektech působících v oblasti cestovního ruchu.

[TIC]

G. Zajišťuje zastoupení statutárního města Brna v regionálních a nadregionálních subjektech působících v oblasti cestovního ruchu. a spolupracuje se všemi relevantními subjekty v této oblasti.

[BKC]

R. Zajištění prezentace města na veletrzích cestovního ruchu v tuzemsku i zahraničí.

[TIC]

H. Zajišťuje ve spolupráci se statutárním městem Brnem prezentace města Brna na veletrzích cestovního ruchu v tuzemsku i zahraničí.

[BKC, sloučeno pod bod TIC O]

~~S. Zajištění propagačních předmětů.~~

[BKC]

T. Silniční motorová doprava osobní příležitostná provozovaná autobusem.

[TIC, nyní bod R]

Zajišťuje silniční motorová turistickou dopravu osobní ve městě Brně příležitostná provozovaná autobusem.

Závěr C2.: Změnou předmětu činnosti

a) byl předmět činnosti zevšeobecněn, to může vést k finančnímu krytí i činnosti neodpovídající hlavnímu účelu instituce nebo nepořádané městem a jeho příspěvkovými organizacemi. V důsledku může dojít ke zneprůhlednění při nakládání s veřejnými prostředky¹¹.

b) bylo zdůrazněno podřízení jednotlivých činností podpoře cestovnímu ruchu,¹²

c) aktivity k plnění hlavního účelu a předmětu činnosti instituce, případně k podpoře cestovního ruchu v Brně, mají sloužit propagaci statutárního města Brna,

d) z předmětu činnosti zmizel (explicitně formulovaný) důraz na pořádání akcí „pro děti a mládež, zdravotně postižené občany a národnostní menšiny.“ Nahradil jej důraz na akce „napomáhající cestovnímu ruchu,“ resp. realizaci aktivit, které jsou „definované aktuálními koncepčními dokumenty pro oblast cestovního ruchu.

e) Transformací dochází k utlumení veřejně prospěšné činnosti, akce pro veřejnost a z veřejných prostředků mají podpořit turistický ruch. V důsledku návštěvníci akcí a veřejnost jako taková má posloužit rozvoji turistického ruchu, a nikoli aby turistický ruch a turisté byli prospěšní brněnské veřejnosti. V předmětu činnosti je navíc také podpora turistického ruchu zaměřována za propagaci statutárního města Brna. V předmětu činnosti převážila podpora zájmů města a jeho politického vedení, nikoli jeho občanů a veřejnosti.

¹¹ Příklad: TIC nyní nepořádá jen kulturní, výchovné, společenské a vzdělávací akce, ale i jakékoliv „jiné“ akce. Marketing a reklamní činnost, publikační činnosti či výrobu a prodej všech druhů nosičů už nezajišťuje jen pro akce a činnosti své a jiných příspěvkových organizací zřízených statutárním městem Brnem v oblasti kultury, ale nyní pro všechny městem zřizované příspěvkové organizace a také obecně pro „potřeby statutárního města Brna“. Tyto služby už nezajišťuje jen pro akce dotované či pořádané zřizovatelem, ale také pro akce pořádané pod „záštitou představitelů statutárního města Brna.“ Zvýšila se také frekvence výskytu slova Brno. Například formulace „zřizovatel“ byla převážně nahrazena formulací „statutární město Brno“.

¹² Příklad: TIC již neposkytuje obecně informace o Brně, ale o „turistické oblasti Brno a okolí“ už jen nepomáhá osobám v orientaci a při zajišťování patřičných služeb (ubytování, rezervace atd.), ale rovněž vytváří „produkty cestovního ruchu.“